

Oświadczenie

Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 13 grudnia 2022 r.

W związku z informacją o orzeczeniu przez Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCZ) w sprawach ze skarg Marzanny Piekarskiej – Drążek, Ewy Leszczyńskiej - Furtak i Ewy Gregajtys przeciwko Polsce środka tymczasowego w postaci wskazania rządowi RP, na podstawie art. 39 Regulaminu Trybunału, aby Państwo Polskie zawiesiło skutki decyzji Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, w sprawie przeniesienia sędziów - skarżących do innych wydziałów orzeczniczych tego Sądu stwierdzam brak faktycznych i prawnych podstaw do realizacji tego zalecenia.

Należy podkreślić, że środek tymczasowy (*interim measure*) wydany przez Europejski Trybunał Praw Człowieka, nie ma charakteru wiążącego. Został on wydany na podstawie Regulaminu ETPCz, który nie jest częścią Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz. U z 1992 r, Nr 61, poz. 284). Nie został ratyfikowany i ma charakter wewnętrznego dokumentu ETPCz. Oznacza to, że wydany na podstawie art. 39 Regulaminu Trybunału środek tymczasowy nie jest objęty skutkiem art. 46 Konwencji, stanowiącego o obowiązku wykonywania wyroków ETPCz.

Akcentując, że przedmiotowy środek tymczasowy nie stanowi rzecz jasna wyroku, podkreślenia wymaga, że do chwili wydania niniejszego oświadczenia, Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie nie otrzymał odpisu rozstrzygnięcia w kwestii tego środka, a jedynie informację, że środek taki został orzeczony.

Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Takim orzeczeniem jest wyrok z 10 marca 2022 r., sygn. K 7/21, w którym Trybunał Konstytucyjny orzekł, że upoważnienie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka lub sądów krajowych do dokonywania oceny zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności ustaw dotyczących ustroju sądownictwa, właściwości sądów oraz ustawy określającej ustrój, zakres działania, tryb pracy i sposób wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa jest niezgodny z art. 188 pkt 1 i 2 oraz z art. 190 ust. 1 Konstytucji.

Powyższe oznacza, że Europejski Trybunał Praw Człowieka nie może oceniać zarówno konstytucyjności polskich ustaw dotyczących sądownictwa i jego organizacji jak i statusu sędziego oraz dokonywać merytorycznej oceny prawidłowości i legalności orzeczeń polskiego Trybunału Konstytucyjnego.

W przywołanym wyżej powszechnie obowiązującym i ostatecznym wyroku z 10 marca 2022 r. Trybunał Konstytucyjny wskazał – cytując na „rażąco wadliwe” działanie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w procesie kreacji norm wywodzonych z art. 6 ust. 1 Konwencji, oparte na niezrozumieniu systemu prawnego Polski. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego Europejski Trybunał Praw Człowieka stworzył treści normatywne, które umożliwiają mu nieuprawnioną ingerencję w ustrój Państwa Polskiego, w szczególności wadliwe redefiniowanie treści instytucji konstytucyjnych, tak w wymiarze materialnym (zasada trójpodziału władzy, zasada praworządności, kompetencje organów państwa), jak i instytucjonalnym (pojęcie sądu, pojęcie aktu prawnego, prerogatywa prezydenta). Treść cytowanego orzeczenia, które zgodnie z Konstytucją wiąże Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie przekreśla dopuszczalność wykonania

przedmiotowego środka tymczasowego, którego realizacja powodowałaby złamanie polskiego prawa.

Wskazany wyrok, podobnie jak wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r. sygn. akt K 3/21 uznający niezgodność z Konstytucją szeregu przepisów Traktatu o Unii Europejskiej oraz wyrok z 24 listopada 2021 r. sygn. akt K 6/21 stwierdzający niezgodność z Konstytucją art. 6 EKPCz w zakresie precyzyjnie opisanym w sentencji tego orzeczenia nie są wyjątkiem w stosunkach międzynarodowych, czego przykład stanowi orzecznictwo niemieckiego Federalnego Trybunału Konstytucyjnego.

Nie znajdując podstaw do realizacji zaleceń wynikających z informacji o zastosowaniu przedmiotowego środka tymczasowego należy także odwołać się do wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (Wielka Izba) z 19 kwietnia 2007 r., w sprawie Vilho Eskelinen i innym przeciwko Finlandii.

W uzasadnieniu tego orzeczenia ETPCz wskazał, że sędziowie, z uwagi na sprawowane funkcje, są związani szczególnym stosunkiem zaufania i lojalności z pracodawcą. Trybunał zwrócił uwagę, że to przede wszystkim państwa członkowskie, a w szczególności właściwe krajowe organy ustawodawcze – nie zaś Trybunał – mają wyraźnie zdefiniować obszary służby publicznej związane z wykonywaniem uprawnień wpisanych w suwerenność państwa, gdzie interesy jednostki schodzą na dalszy plan. Trybunał wykonuje swoją funkcję kontrolną zgodnie z zasadą subsydiarności. Aby skarga wniesiona do Trybunału została zatem uwzględniona, nie wystarczy fakt powoływania się przez skarżących na istnienie „poważnego sporu” lub „dającego się uzasadnić roszczenia”.

Podkreślenia, wymaga także fakt, że Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie nie jest w tym wypadku stroną postępowania, zaś wyroki ETPCz wiążą co do zasady tylko strony. To państwo, przeciwko któremu ewentualnie zostanie wydany wyrok zobowiązane będzie do jego wykonania. Dlatego też

orzeczenia ETPCz skutkować mogą ewentualnymi zmianami w przepisach ustawy, zgodnie z którą działa prezes sądu. Inna interpretacja analizowanego zabezpieczenia prowadziłaby do zachwiania konstytucyjnej zasady trójpodziału władzy.

W ścisłym związku z powyższą konkluzją pozostaje okoliczność, że negowane przez skarżące zmiany ich zakresów czynności służbowych poddane zostały procedurze odwoławczej przed Krajową Radą Sądownictwa zgodnie z art. 22 „a” § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity: Dz.U. 2020.2072 ze zm).

SSA Piotr Schab